

Klimat- och näringslivsdepartementet
Klimat- och miljöministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2025/26:403 av Rickard Nordin (C)
Avskaffande av det kommunala vetot för uranbrytning

Rickard Nordin har frågat energi- och näringsministern om ministern och regeringen avser att lägga fram ett förslag om att avskaffa det kommunala vetot vid uranbrytning.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på frågan.

Jag besvarade en liknande fråga i augusti 2025 (2024/2025:1365) från Katarina Luhr (MP).

Den 5 november 2025 beslutade riksdagen att ta bort förbudet mot att utvinna uran. Sedan årsskiftet är regeringens obligatoriska tillåtlighetsprövning enligt miljöbalken begränsad till sådana kärntekniska anläggningar som prövas av regeringen enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet. För att regeringen ska få tillåta en verksamhet som omfattas av en tillåtlighetsprövning krävs att berörd kommun har tillstyrkt den.

I promemorian *Ändamålsenliga säkerhets- och strålskydds krav för utvinning och anrikning av kärnämnen* som remitterades den 8 juli 2025 föreslås att en anläggning för utvinning av kärnämnen inte längre ska vara en kärnteknisk anläggning enligt lagen om kärnteknisk verksamhet. En sådan anläggning för utvinning ska i stället vara en kärnteknisk verksamhet, vilket är ett bredare begrepp. Skälet till förslaget är att det vid utvinning av kärnämnen inte finns samma risker som för kärntekniska anläggningar, som exempelvis kärnkraftsreaktorer, och att de säkerhets- och strålskyddsåtgärder som behöver vidtas är av ett annat slag. Att utvinning av kärnämnen bör vara en kärnteknisk verksamhet innebär att en sådan verksamhet omfattas av lagen om kärnteknisk verksamhet och av internationell kärnämneskontroll.

I sammanhanget bör man beakta att det kommunala vetot som finns i dag endast gäller för utvinning av uran och torium, men inte för någon annan gruvbrytning, trots att det inte finns någon principiell skillnad mellan uranbrytning och annan brytning. All form av gruvverksamhet medför specifika miljörisker, oavsett om det gäller koppar, vanadin eller uran. Det är därför Sverige har en av världens starkaste miljölagstiftningar där prövning görs utifrån risker med varje enskild verksamhet. Om de högt ställda miljökraven inte uppfylls kan någon gruvverksamhet inte bedrivas.

Regeringen är medveten om den oro som finns kring att kommunerna förlorar sitt veto beträffande utvinning av uran, särskilt brytning av uran i alunskiffer. Regering har för avsikt att återkomma i frågan i närtid.

Enligt riksdagsordningen (2014:801) ska regeringen lämna en förteckning över planerade propositioner och skrivelser vid två tillfällen per år till riksdagen. Detta görs för att underlätta riksdagens planering av arbetet. Det finns inga hinder mot att regeringen lämnar även andra propositioner eller skrivelser till riksdagen som inte tagits upp i förteckningen.

Stockholm den 28 januari 2026

Romina Pourmokhtari